

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Kateřiny Horákové a soudců JUDr. Michaely Janouškové a JUDr. Ondřeje Kubáta ve věci

společnosti: **LIBRATEC s. r. o.**, IČO 27427200
sídlem Korytná 1538, 100 00 Praha 10 - Strašnice

o zrušení společnosti s likvidací a jmenování likvidátora, **k odvolání společnosti** proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. června 2023, č. j. 70 Cm 632/2023-3,

takto:

- I. Odvolání proti výroku I. usnesení soudu prvního stupně se odmítá.
- II. Usnesení soudu prvního stupně se ve výrocích II. až V. zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným usnesením výrokiem I. zahájil řízení o zrušení obchodní korporace LIBRATEC s. r. o. (dále jen „společnost“) s likvidací a jmenování likvidátora, výrokiem II. rozhodl o zrušení společnosti a nařízení její likvidace, výrokiem III. jmenoval likvidátorem společnosti Mgr. Roberta Hynka, narozeného 28. března 1974, sídlem Vodičkova 699/30, 110 00 Praha 1, výrokiem IV. uložil společnosti povinnost zaplatit Městskému soudu v Praze soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a výrokiem V. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
2. V odůvodnění usnesení soud prvního stupně konstatoval, že mu je z jeho úřední činnosti známo, že společnost pozbyla právní důvod k užívání prostor, kam umístila své sídlo. Společnost byla rejstříkovým soudem vyzvána k podání návrhu na zápis změny sídla ve veřejném rejstříku ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy datované dnem 13. ledna 2022 a zároveň byla upozorněna, že nezjedná-li nápravu, může ji soud zrušit s likvidací. Nedostatky odstraněny nebyly. Soud prvního stupně dále dovozuje, že společníky zrušované společnosti za účastníky řízení paušálně považovat nelze, svou argumentaci k tomuto závěru blíže rozvádí, a proto s nimi nejednal. Společnost zrušil podle § 172 odst. 1 písm. d) zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), neboť obsah zápisu ve veřejném rejstříku (zápis sídla společnosti) odporuje donucujícím ustanovením zákona [§ 25 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 odst. 1 a § 14 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů]. Likvidátorem společnosti soud prvního stupně jmenoval s odkazem na § 191 odst. 1, 3 a 4 o. z. osobu zapsanou v seznamu insolvenčních správců.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kalousková.

3. Výrok týkající se povinnosti společnosti zaplatit soudní poplatek, soud prvního stupně opřel o § 2 odst. 1 písm. e) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, vycházejí z položky 4 bodu 1 písm. c) a bodu 5 Sazebníku soudních poplatků.
4. Výrok o náhradě nákladů řízení soud prvního stupně odůvodnil odkazem na § 23 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“).
5. Proti všem výrokům usnesení soudu prvního stupně podala společnost odvolání, navrhuje, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že „Soud řízení o zrušení Společnosti s likvidací a jmenování likvidátora nezahajuje.“; event., pakliže by nebyly shledány důvody pro změnu výroku I. a II., navrhuje, aby likvidátorem společnosti jmenoval jednatele společnosti Mgr. Jiřího Vařila.
6. Odvolatelka souhlasí s tím, že její sídlo je formálně zapsáno na adrese, k níž nemá užívací titul. Z objektivních důvodů (je třeba změnit zakladatelskou listinu, neboť sídlo společnosti v ní uvedené, je vymezeno konkrétní adresou, a jediný společník je zahraniční osoba), se společností dosud změnu sídla nepodařilo zajistit. Změnu sídla společnost připravuje a předpokládá provedení přímého zápisu změny sídla do obchodního rejstříku notářem.
7. Odvolatelka rovněž nesouhlasí s osobou soudem jmenovaného likvidátora. Její jednatel je kontaktní, tudíž v případě jejího zrušení by měl být likvidátorem jmenován statutární zástupce odvolatelky (§ 191 odst. 1, 3 o. z.).
8. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací nejprve posuzoval, zda je odvolání proti výroku I. usnesení soudu prvního stupně přípustné.
9. Podle § 201 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), účastník může napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevylučuje.
10. Podle § 218 písm. c) o. s. ř. odvolací soud odmítne odvolání, které směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné.
11. Nadepsané řízení je řízením o statusových věcech právnických osob dle § 85 písm. a) z. ř. s. Takové soudní řízení se primárně řídí §§ 3 až 30 a §§ 85 až 93 z. ř. s. Podle § 13 odst. 3 z. ř. s. proti usnesení o zahájení řízení bez návrhu není odvolání přípustné.
12. Proti výroku I. napadeného usnesení tudíž odvolání přípustné není (§ 201 o. s. ř.), a proto odvolací soud za použití § 218 písm. c) o. s. ř. a § 1 odst. 2, 3 z. ř. s. odvolání proti výroku I. napadeného rozhodnutí odmítl.
13. Odvolací soud dále přezkoumal usnesení soudu prvního stupně ve zbývajícím odvoláním napadeném rozsahu, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a odst. 1o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3, 4 a § 28 z. ř. s.) a dospěl k závěru, že odvoláním napadené usnesení soudu prvního stupně v přezkoumávaném rozsahu z níže uvedených důvodů neobstojí.
14. Předně nelze přisvědčit závěru soudu prvního stupně, že účastníky řízení o zrušení společnosti nejsou její společníci (v daném případě má společnost jediného společníka). Soudní praxe je dlouhodobě ustálena v závěru, že účastníky řízení o zrušení společnosti s ručením omezeným jsou dle § 6 z. ř. s. vždy navrhovatel a ti, o jejichž právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno, tedy i společníci zrušované společnosti [srov. např. nález Ústavního soudu ze dne

12. září 1996, sp. zn. IV ÚS 230/95, dostupný na www.usoud.cz; nebo za mnohá rozhodnutí Vrchního soudu v Praze např. usnesení ze dne 21. ledna 2019, sp. zn. 7 Cmo 261/2018, ze dne 18. září 2018, sp. zn. 14 Cmo 281/2019, která jsou dostupná např. v právní aplikaci www.beck-online.cz; k obdobným závěrům došla i komentářová literatura - viz Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1063]. Účastenství v daném řízení tak vyplývá přímo ze zákona. Společnost s ručením omezeným obsahuje prvky typické pro osobní společnosti a soudem prvního stupně obecně uváděné závěry nepředstavují přesvědčivé vysvětlení, proč by mělo dojít k odklonu od dosavadního závěru, že rozhodnutí o zrušení společnosti s ručením omezením má dopad do práv a povinností jejích společníků.
15. Soud prvního stupně proto pochybil, pakliže s jediným společníkem společnosti nejednal jako s účastníkem řízení. Tímto nesprávným postupem mu odňal možnost jednat před soudem a řízení zatížil zmatečností vadou podle § 229 odst. 3 věty první o. s. ř. K této vadě řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a která nemohla být za odvolacího řízení odstraněna, byl odvolací soud povinen přihlédnout dle § 212a odst. 5 věty první o. s. ř.
16. Soudu prvního stupně je dále nutno vytknout, že (jak se podává z obsahu předloženého spisu) napadeným usnesením jednak zahájil předmětné řízení, a zároveň jím společnost zrušil, nařídil její likvidaci a jmenoval jí likvidátora z řad insolvenčních správců z důvodů v rozhodnutí uvedených, aniž by však společnost ve smyslu § 172 odst. 2 o. z. vyzval (před tím než vydal rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací) k odstranění důvodů vedoucích k jejímu zrušení s likvidací ve stanovené přiměřené lhůtě s poučením o důsledcích jejího nesplnění.
17. Z odůvodnění napadeného usnesení, jakož i z rejstříkového spisu společnosti, vyplývá, že společnost byla rejstříkovým soudem usnesením ze dne 13. ledna 2022 vyzvána k podání návrhu na zápis změny sídla společnosti. Společnost na výzvu rejstříkového soudu reagovala podáním ze dne 7. března 2022, v němž uvádí, že dle jejího názoru sídlo užívá oprávněně. V rámci odvolacího řízení reagovala i na další výzvy soudu prvního stupně (k zaplacení soudního poplatku, zjednání nápravy ohledně sídla), přisvědčila tomu, že již nemá právní důvod k užívání prostor, kam umístila své sídlo; nastalou situaci řeší. Doposud však (jak se podává z rejstříkového spisu a výpisu z obchodního rejstříku společnosti) ke změně sídla společnosti nedošlo.
18. Závěru soudu prvního stupně, že výzva rejstříkového soudu je zároveň výzvou dle § 172 odst. 2 o. z., přisvědčit nelze. Odvolací soud opětovně zdůrazňuje, že výzvu učiněnou rejstříkovým soudem nelze považovat za řádnou výzvu ve smyslu § 172 odst. 2 o. z.; jedná se o zcela odlišná řízení, a proto bylo na místě v daném řízení společnost vyzvat k odstranění vytýkaných nedostatků v přiměřené lhůtě. Výzva dle citovaného § 172 odst. 2 o. z. musí být vydána soudem, který o případném zrušení právnické osoby s likvidací rozhodne, musí vydání rozhodnutí o zrušení právnické osoby s likvidací bezprostředně předcházet a splňovat obligatorní náležitosti výzvy jako je označení (odstranitelného) důvodu, pro který má být právnická osoba zrušena, včetně označení nedostatků, které je třeba odstranit, přičemž z výzvy musí být současně patrné jakým způsobem lze nedostatky představující důvod ke zrušení odstranit, v jaké lhůtě a v neposlední řadě musí být účastník řízení poučen o případných následcích nečinnosti [k tomu blíže např. Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 892-07]. Teprve v případě, že by společnost na předmětnou výzvu nereagovala a vytýkané nedostatky neodstranila, bylo namístě zvážit další postup. Soud prvního stupně tak jednal v rozporu s § 172 odst. 2 o. z., když společnosti neumožnil zákonem předpokládaným způsobem v přiměřené lhůtě odstranit nedostatky, pro něž má být zrušena. Vzhledem k výše uvedenému, nelze rovněž mít (bez dalšího) za to, že jednatel společnosti je nekontaktní, jak uzavřel soud prvního stupně.

19. S ohledem na shora uvedené skutečnosti odvolací soud proto usnesení soudu prvního stupně v odvoláním napadených výrocích II. až V. podle § 219a odst. 1 písm. a) a § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
20. V dalším řízení soud prvního stupně za účastníka řízení přibere společníka společnosti (§ 7 odst. 1 z. ř. s.) a umožní mu uplatnění jeho procesních práv v plném rozsahu. Zároveň ověří, zda došlo k podání návrhu na zápis změny sídla společnosti, popř. zda byl zápis proveden notářem, jak avizovala společnost. Pokud tak společnost neučinila, soud prvního stupně společností v dalším řízení poskytne přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy spočívající v podání návrhu na zápis nového sídla společnosti do obchodního rejstříku (výzvou dle § 172 odst. 2 o. z.) Teprve na základě zjištěného skutkového stavu soud prvního stupně znovu zváží existenci důvodů pro zrušení společnosti s likvidací a své závěry promítne do nového rozhodnutí ve věci.
21. V případě zrušení společnosti s likvidací neopomene při jmenování jejího likvidátora v tomto směru respektovat předpoklady dané § 191 o. z. a zvolený postup náležitě odůvodnit. Z uvedeného ustanovení jednoznačně plyne pořadí možností, které soud zvažuje při jmenování likvidátora zrušované společnosti. Nejprve posoudí, zda byl podán návrh na jmenování konkrétního likvidátora (§ 191 odst. 1 o. z.), a v případě, že podán nebyl, anebo mu nelze vyhovět, nastupuje v pořadí druhá možnost - likvidátorem jmenuje člena statutárního orgánu společnosti (§ 191 odst. 3 o. z.). A teprve nelze-li postupovat ani tímto způsobem, jmenuje likvidátora z osob zapsaných v seznamu insolvenčních správců (§ 191 odst. 4 o. z.).
22. Podle § 226 odst. 1 o. s. ř. je právní názor odvolacího soudu pro soud prvního stupně závazný.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 5. ledna 2024

Mgr. Kateřina Horáková, v. r.
předsedkyně senátu